

טמונה בפרשה

גא

לסדר את הפרשה

- א. פניכם רשימת נושא הפרשה 2202 2202
- ב. קדושת הבכורות
- ג. מכת חושך
- ד. מכת בכורות
- ה. ציווי הפסח לדורות
- ו. יציאת מצרים
- ז. התראת מכת ארבה וקיומה
- ח. ציווי השי"ת על קרבן פסח
- ט. הכנות בני"ל לפסח
- י. זכירת יציאת מצרים לדורות
- יא. התראת מכת בכורות

פנינים

"וגם זקננו ילך עמנו... כי ממנו נקח לעבוד את ד' אלקינו"

גם בהמותינו תלכנה אתנו מרצונן הטוב, שכן יהיו משתוקקות לעלות קרבן לפני השי"ת, כפי שאמרו חכמינו על הפר שהקריב אליהו הנביא, כי רץ בשמחה אל המזבח, בעוד שהפר השני שהקריבו נביאי השקר סירב ללכת למזבח. ומזה נלמד לקח כיצד לעבוד את השי"ת, אם בהמה זו, שאין בה דעת, משתוקקת להיות קרבן לד', על אחת כמה וכמה צריכים בני אדם שהם ברי דעת להשתוקק לעבודת השם. "כי ממנו נקח לעבוד את ד' אלקינו" ... (מלבי"ם)

"ויקם פרעה לילה... ויקרא למשה ואהרן לילה"

למה כתוב את המילה 'לילה' פעמיים? ואפשר לומר שפרעה חשב, שמשה לא ירצה לבוא אליו, שהרי אמר לו "אל תוסף ראות פני". לכן אמר, אני אמרתי: "כי ביום ראותך פני תמות" אבל עכשיו זהו "לילה". וזה שאמר הפסוק: ויקרא למשה ואהרן "לילה", כלומר, כעת "לילה" ומותר לך לראות פני.

"דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב"

מדוע יש צורך לבקש מבני"ל בלשון של 'נא' שייקחו כסף מהמצרים, והרי זה לטובתם? פירושים שונים בעניין: א. משום שפחדו שהמאש יכביד עליהם בדרך ויקשה עליהם לברוח במקרה שהמצרים יתחרטו. ב. כה שמחו על כך שעומדים הם להשתחרר עד שלא היה להם אכפת מהממוץ. ג. חששו שיהרגו אותם אם יכנסו לבתי מצרים השרויים באל על מות בכוריהם ויבקשו כלים יפים בשביל חגם. ד. היה זר בעיניהם לקחת בערמה שלא על מנת להחזיר. ה. חששו שזה יגרום למצרים לרדוף אחריהם ולשוב ולשעבדם. ו. ברגע שמשוהו נעשה מצוה, אפילו אם זה לקחת כסף וזהב מאחרים, כבר היצר הרע נלחם בזה וצריך לבקש מהעם שיתגברו עליו. (ליקוט מעם לועז, וליקוטים שונים) ז. על ידי כך שנאמר להם מצוה זו בלשון בקשה, יבינו שאין זה לגמרי לטובתם שהרי עתידים מצרים לרודפם מחמת זה. ולמרות כן יצייתו למצוות השי"ת וע"י כך יהיו ראויים להיושע. (חת"ס) ח. לעומת העושר הרוחני הצפוי להם במדבר לא היה בעושר הגשמי שווה בעיניהם מאומה עד שהוצרך משה לבקש מהם. (ליקוטי בתר ליקוטי) ט. פחדו מהכסף שהרי יש עושר שמור לבעליו לרעתו. (דברי שאול) י. כדי שתהיה לבני"ל זכות עצמית בקרבנות שעתידים להקריב מהרכוש הזה ולא יגיע אליהם בתורת ציווי. (מדרש משה) יא. עד שהגויים הושבים טוב על היהודים שהם אינם גנבים ורמאים שהרי לא לקחו דבר משל המצרים בשלושת ימי האפילה, לא רצו היהודים לשוב ולנפץ את התדמית הזו ולשאול' כסף וזהב שלא על מנת להחזיר. (הרש"ר הירש) יב. לאחר השואה התעורר ויכוח בקרב יהודי העולם שארית הפליטה האם עליהם לקחת את כספי הפיצויים שנתנו הגרמנים לניצולים, או שלא. היו שאמרו, שהגרמנים רצחו ועשקו וחמסו אותנו, אז לפחות כל מה שנוכל לקחת בחזרה עלינו לקחת. מנגד, היו כאלו שטענו בתוקף שאינם רוצים לקחת מהם אפילו פרוטה אחת כדי להראות שאינם מתרצים בממוץ, וכל סכום שבעולם לא יוכל 'לפצותם' על הסבל שהיה מנת חלקם. לפי זה ניתן להבין את אשר אירע במצרים: משה אמר להם לקחת כסף מהמצרים נוגשיהם, ומיד אמרו חלק מן היהודים: 'איננו מסכימים! והרי הם התעללו בנו ובעוללנו הרכים במשך כל זמן השיעבוד, אין על זה כפרה בכסף!' לכן אמר הקב"ה למשה שלמרות שאינו רוצה להכריח אותם לקחת את הכסף, בכל זאת שיאמר להם בלשון בקשה לקחת מהם, כדי לקיים 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול'. (אזנים לתורה)

"וכל בכור אדם בבניך תפדה"

בתחילת הפסוק, רש"י מבאר על המילים: "וכל פטר חמור תפדה בשה" שנותן שה לכהן כדי לפדות את החמור. ויש לבאר אם כן, כיצד היה צריך לפדות את בכורות האדם בזמן ההוא, הרי הכהנים (אהרן וזרעו) לא נבחרו עדיין לשמש את הקב"ה, אלא הבכורות בעצמם, כמו שכתוב בפרשת יתרו: "וגם הכהנים" ושם ביאר רש"י שהכוונה לבכורות. ולמי נתנו הבכורות את כספי פדיונם כשיצאו ממצרים? ויש לומר: א. פדו בכורות מאם אצל בכורות מאב, ומי שהיה גם וגם - נפטר. (מהרי"ל דיסקין) ב. נתנו את כסף הפדיון להקדש. (האדר"ת) ג. פדו על כסף עד שיתפרש מה לעשות בו. ד. כבר ביציאת מצרים הודיע הקב"ה שהבכורים יעבדו עד להקמת המשכן, ולאחר מכן יעבדו הכהנים. (דברי תורה) ה. כמו שהצטוו קודם לחטא העגל על פרה אדומה שהיא תיקון לחטא העגל, כך הצטוו מראש על כך שבסופו של דבר הלויים יוקדשו במקום הבכורות. ו. המצווה היתה רק לאחר שיכנסו לארץ ישראל, ואז כבר יתפרש כיצד פודים. (ע"פ תשובות הקוראים ל'שאלה לשלחן השבת' ע"ט)

שאלה לשולחן השבת

"וינצלו את מצרים"

מובא בגמרא (ברכות ט:):
"וינצלו את מצרים" אמר רב אמי, מלמד שעשאוה כמצודה שאין בה דגן, וריש לקיש אמר, עשאוה כמצולה שאין בה דגים. דהיינו שבני ישראל רוקנו את מצרים ממונם בטרם יצאו ממנה. ויש לבאר אם כן, מנין היה למצרים עוד כסף וזהב כה רב עד שמובא במדרש שגדולה הייתה ביזת הים מביזת מצרים?

מטרת השאלה הינה להזכיר דיון

2120 שאלה השב

ניאן אלה את גשזוטיא

אמריא (2120) מקורות, אמ

יש(א),

2120) אכזו מן

גשזוטיא 2120 כזוה.

העלון מוקדש לע"נ
ר' אהרן זאב בן מאיר דוד ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביון'. 2. לשלוח שיק למערכת.

טמונה בפרשה

גא

חידון א' ת'

- הגשמה לכל שאלה מגילה באור המופיעה בראש השורה.
- א. באמצעות צמח זה מרחו את הדם בפתח
 - ב. בני נצטוו שלא לצאת מבתיהם עד ה _____
 - ג. לפני מכת ארבה פרעה הסכים לשלוח אותם
 - ד. "והיה ה _____ לכם לאות על הבתים"
 - ה. מארבע הפרשיות, ונמצאת בפרשה
 - ו. ממצוות חג הפסח
 - ז. "בנערינו וב _____ נלך"
 - ח. מעשר המכות
 - ט. לא נכללו במנין שש מאות אלף יוצאי מצרים
 - י. משבעת עמי ארץ כנען
 - כ. בני שאלו ממצרים
 - ל. שם נוסף לליל הסדר
 - מ. שם צוו בני להזות מדם הפסח (2)
 - נ. אופן אכילת קרבן הפסח במצרים
 - ס. לשם נסעו בני מרעמסס
 - ע. אסור לשבור אותו בקרבן פסח
 - פ. כך קרוי בכור, שלפדותו עלינו לזכור
 - צ. היתה בכל מצרים במכת בכורות
 - ק. היום הראשון והשביעי בפסח יהיו מקרא _____
 - ר. פרעה ראה נגד פני בני ישראל
 - ש. הבהמה אותה שחטו לקרבן פסח
 - ת. "למען תהיה _____ בפוך"

חידון א' ת' - הפוך

- הגשמה לכל שאלה מסעי באור המופיעה בראש השורה.
- א. כך אסור לאכול את הפסח
 - ב. לא חרץ לשונו בליל פסח
 - ג. "רק צאנכם ובקרכם _ גם טפכם ילך עמכם"
 - ד. הארבה אכל את כל מה שנשאר ממכה זו
 - ה. שאלת הבן הרשע, כמופיע בהגדה
 - ו. כך צולים את הפסח - " _____ על _____ ועל _____"
 - ז. "וכל עבד איש ... ומלתה אותו _ יאכל בו"
 - ח. נשאה את הארבה למצרים
 - ט. 'שתיים' בלשון כתפי (רש"י)
 - י. כך צריך להכין את קרבן הפסח
 - ך. "והיה לאות על _____"
 - ל. אסור לו לאכול מקרבן הפסח
 - ם. קרבן פסח צריך להיות _____
 - ן. כך את הפסח אכלו, כשנגאלו ממצרים אבותינו
 - ס. משם נסעו בני בבוקר
 - ע. השי"ת _____ לאבותינו לתת לנו את ארץ כנען
 - ף. לים זה הרוח נשאה את הארבה
 - ץ. לא אוכלים בפסח
 - ק. הארבה אכל את כל ה _____ בעץ ובשדה
 - ר. קרבן פסח צריך להיות _____
 - ש. "ארץ זבת חלב ו _____"
 - ת. מעשר המכות

ואלה שמות:

"החדש הזה לכם ראש חדשים"
אלו שמות יש לחודש ניסן? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"הן עם לבדד ישכון". מהו 'הן'? כל האותיות מזדווגין חוץ משתי אותיות אלו. כיצד? א-ט הרי י'. ב-ח הרי י'. ג-ז הרי י'. ד-ו הרי י'. נמצאת ה' לעצמה. וכן האות ה' אין לה זוג י-צ הרי ק'. כ-פ הרי ק'. ל-ע הרי ק'. מ-ס הרי ק'. נמצא נ' לעצמה. אמר הקב"ה: כשם ששתי אותיות אלו לא מזדווגות עם כל האותיות אלא לעצמן, כך ישראל אינם יכולים להידבק עם כל הגויים אלא לעצמם, מפורשים, שאפילו שונא גוזר עליהם לחלל השבת ולבטל את המילה, או לעבוד עבודה זרה, הם נהרגים ואינם מתערבים בהם, שנאמר: "הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב". ומה אני עושה? כל שונא וכל אויב שיגזור עליהם גזירה, אני הורגו, שנאמר: "הן עם כלביא יקום". כך אתה מוצא: בא עליהם עמלק והרגו אותו, שנאמר: "ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב". בא סיסרא והרגוהו, שנאמר: "ויהם ד' את סיסרא". וכן בצאת ישראל ממצרים, הקב"ה אמר להם: "ואתם לא תצאו וגו', הם בבתיכם, והוא הורג את אויביהם, שנאמר: "ועבר ד' לכגוף את מצרים". לפיכך אמר הקב"ה: הואיל ועשיתי לכם ניסים בחודש הזה, אף אתם עשו אותו ראש חודש, שנאמר: "החודש הזה לכם ראש חדשים". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

לתוך הספל הוא עירה.
עד הקצה חלב פרה.
מעד לפתע על המפתן.
מעל חוד חרב הרפתן.
המונח המזוקק הינו מילה בג' אותיות המופיעה בפרשה, אשר כל שורה במילה רומזת להקשר שונה שלה.
(יגזן כגיז מסר ומילופי אותיות בג' האיות דומה)

הגשמה למסר מסעי באור המופיעה בראש השורה

טמונה בפרשה גא

ושכני טמוני חול

שעשועי דאורייתא

"קדש לי כל בכור"

איזו מצוה מופיעה בכל ארבע פרשיות התפילין?

"וכל בכור אדם בבניך תפדה"

מפורסם לומר בשם ר' חיים זוננפלד שראשי התיבות של המילים: "אדם בבניך תפדה" הן: 'אם וְבַר מֵה בַּפְדִּיּוֹן בְּנֵהוּיַת יִחְשַׁב כְּאִילוּ תַעֲנִיּוֹת פ"ד הַתַּעֲנַת'.

"כשש מאות אלף רגלי"

כתוב בגמרא (סנהדרין קיא.) בשם רבי סימאי, שיצאו ממצרים רק שנים מתוך כל 60 ריבוא, ולפי זה יוצא לשיטתו שטרם יציאתם ממצרים היו לפני מכת חושך 180 מיליארד (!) יהודים במצרים.

"צעקה גדולה בכל ארץ מצרים"

היכן עוד בתורה מצינו "צעקה גדולה ומרה"?

מצאו נא בפרשה:

1. מילה בת 2 אותיות המופיעה בפרשה 4 פעמים ב-2 משמעויות שונות.
2. כמה שיותר איברים וחלקי גוף. (יש 18)
3. 6 (לא יותר!) אותיות רצופות הנקראות **ישר והפוך**.
4. את שמותיהן של 6 מפרשות התורה.
5. אחד מסימני ליל הסדר.

"זיכרון" סימן

זימריאור ורמיזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת בא מסופר בעיקר על יציאת מצרים, "בעצם היום הזה הוציא ד' את בני ישראל מארץ מצרים".

בפרשת בא ישנם 106 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"יום הגאולה" = בגימטריא = 106

תשובות

ושכני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: חמור שדינו לפסוע ג' פסיעות? - המתפלל שמו"ע על החמור יצעיד את החמור ג' פסיעות לפני ואחרי התפילה. **לסדר את הפרשה** - "ובת חלב ודבש". **חידון א' ת'** - אגודת אזור, בוקר, גברים, דם, החודש, והגדת לבנר, זקנינו, חושך, טף, יבוס, כלי כסף וכלי זהב, ליל שימורים, משקוף מזוזות, נעליכם ברגליכם, סוכות, עצם, פטר רחם, צעקה גדולה, קודש, רעה, שה, תורת ד'. **חידון א' ת' הפוך** - נא, כלב, יוצג, ברד, מה העבודה הזאת... ראשו כרעיו קרבו, אז, רוח קדים, טט, צלי, ירך, ערל, תמים, חיפזון, רעמסס, נשבע, סוף, חמץ, ירק, זכר, דבש, בכורות. **שעשועי דאורייתא** - עשו צעק צעקה גדולה ומרה כשנודע לו שהפסיד את הברכות. 1. "נא" במשמעות של בקשה וכן אוכל לא מבושל כל צרכו. 2. אוזן, בשר, דם, יד, כרעים, לב, לשון, מותן, עין, עצם, פה, פרסה, פנים, קרבים, ראש, רגל, רחם, שכם. 3. "לאבותיך לתת לך". 4. ויצא, מקץ, ויקרא, נשא, שלה, חקת. 5. "קדש לי כל בכור". **ואלה שמות** - חודש האביב, החודש הראשון, ניסן, ראש חודשים. **מילה בכרשה וארא** - שאול. "הציג לנתין קושיה" - שאול שאל שאלה, "שבגיהנום לא היה" - גיהנום=שאול, "המלך הקדמוני" - שאול המלך וכן שאול מרחובות הנהר, "שלקח באופן זמני" - מוצר שנחלק באופן זמני הוא שאול. **טמונות בפרשה** - 1. "ליל שימורים" (יב,מב) 2. "וישאלו איש מאת רעהו" (יא,ב) 3. "אגודת אזור" (יב,כב) 4. "לנו למוקש" (יז) 5. "בבית אחד" (יב,מו) 6. חגורה: "מתניכם חגורים" (יב,יא) 7. "לא תשאר פרסה" (יכו) 8. "העם אשר ברגליך" (יא,ח) 9. "ועל שתי המזוזות" (יב,כג) 10. -תמונה ללא פתרון, תחשבו! 11. "לבית אבות" (יב,ג) 12. "עין הארץ" (יה) 13. "ואכל את כל העץ" (יה) 14. 2 פרשיות תפילין בפרשה: "קדש לי - והיה כי יביאך" (יג,ב): "והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך" (יג,טז) וגם: "בבית אחד" (יב,מו) 15. "צלי אש" (יב,ט) 16. "החדש הזה" הראהו לבנה בחדושה' (רש"י יב,ב) 17. מכת- "חושך" (י,כא) 18. "בצאננו", אונקלוס: "בעננא" (יט) 19. "ושמרתם את המצות" (יב,יז) **טמונות בהפטר** - 1. "כחטבי עצים" (כב) 2. "ונקה לא אנקך" (כח) 3. "חרב היונה" (טז) 4. "הרבה כושל גם נפל" (טז) **שאלה לשלחן השבת יחי** - שאלנו: כיצד קידש יוסף את אסנת בקידושין כשרים ומהיכן היה לו עדים כשרים שיחתמו על השטרות? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. כל דבר נתקיים ונקבע על ידי ערכאות של גויים וחותרמין אותה - הרי היא כחתימת ישראל. (תוס') 2. ישנן שיטות (רא"ש, מל"מ) שבשטר קידושין מספיק שכתוב בחתימת ידו ואין צורך בעדים. 3. לא הייתה את הבעיה שמודים בקידושין בהודאת בעל דין שהרי לא היה שום חב לאחריני במצרים באותה העת שהוא היה לבדו מקרוביו והיא התגירה והרי כתינוק שנולד. (לחם אשי) 4. קידש אותה בקמיע (שהרי כתוב כשטר) שזרקה לו כשהרכיבו אותו במרכבת המשנה. 5. בשעת הדחק אפשר לקחת שני עדים מחסידי אומות העולם. (משכיל לדוד)

ניתן להשיג את העלון

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.
 באתר: 'לדעת', בכתובת: <http://ladaat.info/gilyonot.aspx> או באתר: 'אידישער ווינקל' (באידיש);
<https://yiddishevinkel.com/gilyones> או באתרים: 'דרשו', 'תורת יוסף'.
 בשכונת בית ישראל בירושלים: כחנות 'פיצוחי בית ישראל' רחוב בית ישראל 1, ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת. מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

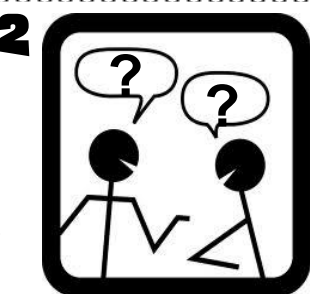
© כל הזכויות שמורות לאהרן בייץ.
 ניתן לשלוח תגובות רעיונות והערות למערכת:
 קויפמן 17 ירושלים - temunabaparashah@gmail.com

טמונות בפרשה

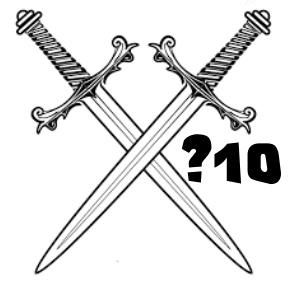
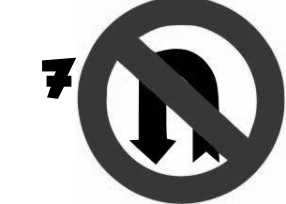
גא

מקרא רמת קוש: תש"ל קשה

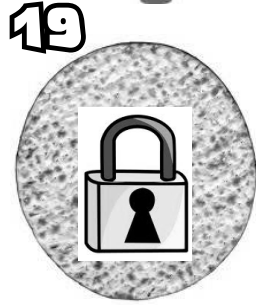
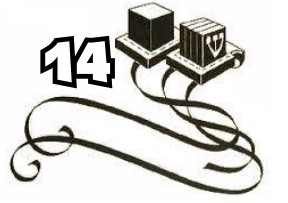
זהו אידון משעשע המיועד להמונות הרומזות על פסוקים ומוטיבים מהפרשה ומפירושי רש"י. (תוכלו להנאות גם שובות בדף המזכיר)
אדגיש, כי אין הכוונה להמשיך את הפסוקים בלא, אלא רק בדרך רחב וכפל לשון. (הוהלף לזיין זאג אלאים)
אשמח לקבל תגובות, איציקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כמובן להזכיר את רשימת התפוצה והקדשות ניגון אלוהי בקשה אמיתי הנני

8

12

18

17

16

הדבר אשר דבר (ירמיהו מו' יג-כח)

הפטרית גא

טמונות בהפטרה

4

3

2

1

טמונות בפרשה

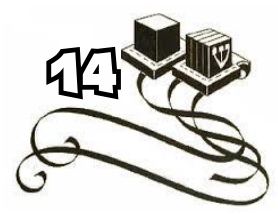
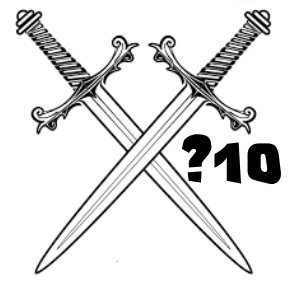
גא

מקרא רמת קוש: תש"ל קשה

זהו אידון משפט השני מתמונות הרוחצות על פסוקים ומוטיבים מהפרשה ומפירושי רש"י. (תוכלו להוציא גשבות בדף המצורף) אדגיש, כי אין הכוונה להמשיך את הפסוקים בלא, אלא רק בדרך רחב וכפל לשון. (הוהלף לזיין זאת לאדיים) אשמח לקבל תמונות, איציקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כמייכ'הלפרסות ארשיית התפוצה והקדשות ניגן אלמו בקשה אמיל'הני

8

18

16

הדבר אשר דבר (ירמיהו מו' יג-כח)

הפטרית גא

טמונות בהפטרה

4

3

2

1